

ÓZBEKSTAN RESPUBLIKASÍ
MEKTEPKE SHEKEM HÁM MEKTEP BILIMLENDIRIW MINISTRILIGI
PEDAGOGIKALÍQ SHEBERLIK HÁM XALÍQARA BAHALAW
ILIMIY-ÁMELIY ORAYÍ

2023
2024

OQÍW JÍLÍNDÁ
ULÍWMALÍQ BILIMLENDIRIW
MEKTEPLERINIŃ 11-KLASS
OQÍWSHÍLARÍ USHÍN

MÁMLEKET HÁM HUQÍQ TIYKARLARÍ

PÁNINEN JUWMAQLAWSHÍ ATTESTACIYASÍN ÓTKERIW
BOYÍNSHA METODIKALÍQ USÍNÍS HÁM MATERIALLAR

2023-2024-OQÍW JÍLÍNDÁ ULÍWMALÍQ BILIMLENDIRIW MEKTEPLERINIŃ 11-KLASS OQIWSHILARI USHIN JUWMAQLAWSHI QADAĞALAW IMTIXANIŃ ÓTKERIW BOYINSHA MÁMLEKET HÁM HUQÍQ TIYKARLARI PÁNINEN SPECIFIKACIYASI.

Mámleket hám huqıq tiykarları páninen juwmaqlawshı attestaciya imtixanları ushın usınıs etilip atırılğan bul tapsırmalar ulıwmalıq orta bilimlendiriwdiń mámleketlik bilimlendiriw standartları tiykarında tayarlanğan. Mámleket hám huqıq tiykarları pánin úyreniw procesinde oqıwshılarda huqıqıy dereklerden paydalana alıw kónlikpelerin qáliplestiriw arqalı huqıqıy bilimlerin asırıwǵa, huqıqıy sawatxanlıqtı jetlistiriwge ayrıqsha itibar qaratıladı. Oqıw pánin úyreniwde oqıwshılar huqıq dereklerinen paydalana alıw, óz huqıq hám máplerin nızamlı qorǵaw, huqıqıy waqıya hám hádiyselerge tiyisli durıs juwmaq shıǵarıw, konstituciyalıq minnet hám májbúriyatlardı biliwge hámde olarǵa ámel qılıw kónlikpelerin qáliplestiriw hám rawajlandırıwdan ibarat.

Oqıwshılardıń alǵan bilim hám kónlikpelerin anıqlaw ushın 2023–2024-oqıw jılında 11-klasslarda juwmaqlawshı imtixanı jazba formada ótkeriledi.

Hár bir imtixan biletiniń soraw hám tapsırmaları mámleket hám huqıq tiykarları páni boyınsha ulıwmalıq orta bilimlendiriwdiń 10 – 11 - klasslar temaların qamrap alǵan. Sonday-aq, usınısta biliwge tiyisli sorawlar, qollawǵa hám pikirlewge tiyisli tapsırmalar boyınsha bahalaw kriteriyaları keltirilgen. Tapsırmalar kúndelik turmısta huqıqıy waqıya hám hádiyselerdi basqarıw arqalı júzege keletuǵın jaǵdaylardı huqıqıy tárepten durıs bahalay alıw hám maqul qarar qabıl qılıw kónlikpelerin bahalaydı.

Hár bir oqıwshı bir biletti tanlap aladı. Bilette oqıwshıǵa 10 soraw beriledi. 3 soraw biliwge, 6 soraw qollawǵa, 1 soraw pikirlewge tiyisli boladı.

11-klasslar ushın Juwmaqlawshı mámleket attestaciyası materialları tayarlanıw procesinde mámleket hám huqıq tiykarları páninen 10-11-klasslarda eki jıl dawamında ótilgen temalar hámde Konstituciyalıq huqıq páni tiykar qılıp alındı.

Berilgen tapsırmalardan juwmaqlawshı mámleket attestaciyası ótkeriliwi belgilengen kúnnen bir kún aldın, ishhi topar tárepinen chek taslaw jolı menen 2 variant dúzilip, járiyalanadı.

Oqıwshılardıń juwmaqlawshı qadaǵalaw isleri Mámleket hám huqıq tiykarları páninen 100 ballıq sistema tiykarında:

0 – 29% – “qanaatlandırarlısız”;

30–65% – “qanaatlandırarlı”;

66–85% – “jaqsı”;

86–100% – “joqarı”

baha menen bahalanadı. Hár bir tapsırma ushın belgilengen balldan joqarı ball qoyılıwına jol qoyılmaydı.

Dúziwshi: Axmedova Muhayyo - Tashkent qalası, Yangihayot rayonu 303-IDUM
Mámleket hám huqıq tiykarları páni oqıtıwshısı.

Pikir bildiriwshiler:

Mámleket hám huqıq tiykarları	Sanı	Bilıw	Qollaw	Pikirlew	Bir tanlawlı test	Bir neshe juwaplı jabıq test	Kesteli test
Ózbekstan Respublikası xalıq aralıq huqıq subyekti	1	1			1		
Konstituciyalıq huqıq tiykarları	2		2			1	1
Hákimshilik huqıq tiykarları	1		1				1
Puqaralıq huqıqı tiykarları	1		1		1		
Miyнет huqıqı tiykarları	2	1	1			1	1
Shańaraq huqıqı	1		1				1
Jımayat huqıqı	1			1		1	
Ekologiya huqıqı	1	1			1		
Jámi:	10	3	6	1	3	3	4

TAPSIRMALAR BOYINSHA BAHALAW KRITERIYASI

№	Iyeleniwi kerek bolgan konlikpe		Tapsırma túri	Tapsırma forması	Bahalaw kriteriyası								
1	Ózbekstan Respublikasınıń xalıq aralıq huqıqta qatnasıwı haqqında túsinikke iye bolıw;	B	Bir tanlawlı test	A, B, C, D	A, B, C, D, variantlı testler bir tanlawlı test sanaladı. Variantta bir durıs juwap bolıp, durıs juwap ushın 7 ball beriledi.								
2	Puqaralardıń Konstituciyada belgilengen huqıq hám minnetlerin bir-birinen parıqlaw hám olardı sociallıq turmısta qollaw;	Q	Bir neshe juwaplı jabıq test	1); 2); 3); 4).	Test sorawında bir neshe juwaplar keltirilgen bolıp, tek durıs juwaplar tanlap alınadı. Hár bir durıs juwap ushın 3,6 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.								
3	Ózbekstan Respublikasınıń hákimshilik aymaqlıq dúzilisi hámde mámleket hákimiyatı wazıypaların bir-birinen parıqlaw;	Q	Keste	Sáykeslikti anıqlaw <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	1	2	3	4					Keste kórinisidegi tapsırmada hár bir sorawğa onıń juwabın sáykeslendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 2,7 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.
1	2	3	4										
4	Hákimshilik huqıqbuzarlıqlarğa qollanılatuǵın jazalardı sociallıq turmısta qollaw;	Q	Keste	Sáykeslikti anıqlaw <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td> </td> <td> </td> <td> </td> <td> </td> </tr> </table>	1	2	3	4					Keste kórinisidegi tapsırmada hár bir sorawğa onıń juwabın sáykelendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 2,7 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.
1	2	3	4										
5	Pitim hám shártnamalardı bir- birinen parıqlaw;	Q	Bir tanlawlı test	A, B, C, D	A, B, C, D1 variantlı testler bir tanlawlı test sanaladı. Variantta bir durıs juwap bolıp, durıs juwap ushın 11 ball beriledi.								

6	Miyнет shártnamasın dúziw hám onı biykar qılıw tiykarların durıs qollaw;	Q	Keste	<p>Sáykeslikti anıqlaw</p> <table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1	2	3	4					Keste kórinisindegi tapsırmada hár bir sorawğa onıń juwabın sáykeslendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 2,7 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.
1	2	3	4										
7	Miyнет huqıqında erjetpegenlerdiń huqıqların biliw;	B	Bir neshe juwaplı jabıq test	1); 2); 3); 4).	Test sorawında bir neshe juwaplar keltirilgen bolıp, tek durıs juwaplar tanlap alınadı. Hár bir durıs juwap ushın 3,5 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 7 ball beriladi.								
8	Neke dúziw tiykarları hám onı biykar qılıw sebeplerin anıqlaw;	Q	Keste	<p>Sáykeslikti anıqlaw</p> <table border="1"> <tr> <td>1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </table>	1	2	3	4					Keste kórinisindegi tapsırmada hár bir sorawğa onıń juwabın sáykeslendiriw kerek boladı. Hár bir durıs juwap ushın 5,5 ball beriledi. Barlıq durıs juwap ushın 11 ball beriledi.
1	2	3	4										
9	Jınayıy huqıqbuzarlıqlardı sociallıq qáwiplilik dárejesin anıqlaw, jazalardı durıs qollay alıw;	P	Bir neshe juwaplı jabıq test	1); 2); 3); 4).	Test sorawında bir neshe juwaplar keltirilgen bolıp, tek durıs juwaplar tanlap alınadı. Hár bir durıs yaki nadurıslıgın tapqan juwap ushın 4,3 ball beriledi. Jámi 13 ball beriledi.								
10	Ekologiyalıq huqıqbuzarlıqlar hám olarğa qollanılatuǵın jazalardı biliw;	B	Bir tanlawlı test	A, B, C, D	A, B, C, D, variantlı testler bir tanlawlı test sanaladı. Variantında bir durıs juwap bolıp, durıs juwap ushın 7 ball beriledi.								

VARIANT-1

1. Xalıq aralıq huqıqtıń qaysı funkciyasında xalıq aralıq huqıqıy normalar jáhán jámáátshiligin uymlastırıw, belgili xalıq aralıq huqıqıy tártipti belgilewi, onı bekkemlewi lazım dep kórsetilgen? (Biliw -7 ball)

- A) Turaqlastırıwshı
- B) Tártipke salıwshı
- C) Qorǵawshı
- D) Huqıq-tárbiyalawshı

2. Tórende berilgen huqıqlardan jeke huqıq hám erkinliklerge tiyislin ajratın. (Qollaw-11ball)

- 1) hár kim qálegen informaciyanı izlew, alıw hám tarqatıw huqıqına iye;
- 2) Ózbekstan Respublikasınıń puqaraları mámleket xızmetine kiriwde teń huqıqqa iye;
- 3) miynetke jaramsız hám jalǵız kekseler, nagiranlıǵı bolǵan shaxslar hámde xalıqtıń sociallıq tárepten zárúrlikke iye basqa taypalardıń huqıqları mámleket qorǵawında;
- 4) hár kim úy-jay qolqatılmaslıq huqıqına iye;
- 5) puqaralar mámleket bilimlendiriw shólkemlerinde tanlaw tiykarında mámleket esabınan joqarı maǵlıwmat alıwǵa haqlı;
- 6) hesh kim bir jınayat ushın tákraran húkim qılınıwı múmkin emes.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) unitar mámleket;	a) bir neshe subyekter, respublikalar, shtatlar jıyındısınan ibarat boladı;
2) federativ mámleket.	b) ayrıqsha hákimshilik-aymaqlıq birlikleri bir túrdegi huqıqlarǵa iye boladı;
	c) hár bir mámleket óz suverenitetin saqlap qaladı;
	d) subyekterleri óz konstituciyasına, óz joqarı nızam shıǵarıwshı, atqarıwshı hám sud organlarına iye boladı;
	e) pútkil mámleket aymaǵında birden-bir konstituciya, birden-bir húkimet hám birden-bir nızam hújjetleri ámel qıladı.

1	2

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) hákimshilik jaza;	a) hákimshilik huqıqbuzarlıq islegen shaxs nızamlarğa ámel etiw hám olardı húrmet qılıw ruwxında tárbiyalanadı;
2) jınayıy jazá.	b) shaxsqa mámleket atınan sud húkimi menen qollanıladı; c) nızamda názerde tutılğan belgili bir huqıq hám erkinliklerden ayırıladı; d) jańa hákimshilik huqıqbuzarlıq isleniwiniń aldın alıw maqsetinde qollanıladı; e) juwapkershilikke tartıw sharası sıpatında belgilenbegen.

1		2	

5. Ózbekstan Respublikasınıń puqaralıq kodeksine kóre puqaralardıń huqıqları qáte berilgen juwaptı tabıń. (Qollaw-7 ball)

- A) mülk huqıqı tiykarında mal-mülkke iye bolıwı múmkin;
- B) mal-mülkti miyras qılıp alıwları hám miyrasnama qılıp qaldırıwı múmkin;
- C) bankte jamgarmalarğa iye bolıwları múmkin;
- D) nızamda qadağan etilgen basqa iskerlik penen shuğıllanıwları múmkin.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) 15-16 jas;	a) ata-anası yaqi olardıń ornın basıwshı shaxslardıń jazba razılıǵı menen jumısqa qabıl etiliwi kerek;
2) 16-18 jas.	b) jumıs waqıtı háptesine 36 saattan aspawı kerek; c) arabasha hám vagonetka járdeminde júk tasıwlarına ruxsat etilmeydi; d) jumıs waqıtı háptesine 34 saattan aspawı kerek; e) jumıs waqıtı háptesine 40 saattan aspawı kerek.

1		2	

7. Tómendegilerden kimler is beriwshi bolıwı múmkin? (Biliw-7 ball)

- 1) kárxanalar, olardıń óz aldına quramlıq bólimleri óz basshıları sıpatında;
- 2) mülkdardıń ózi bir waqıtta basshı bolğan menshik kárxanalar;
- 3) Ózbekstan Respublikasınıń 16 jasqa tolğan ayırım shaxsları;
- 4) Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti tárepinen belgilenbegen tártipte xızmetkerlerdi jallaytuǵın jeke tártiptegi isbilermenler.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha berıń.(Qollaw-11ball)

<p>Ata-ana mal-múlkin jat adamǵa ketpewin gózlep, asırap alǵan perzentleriniń shańaraq qurıwı ushın PHAJ organına arza menen múrááját qıldı.</p>	<p>a) awlad shejiresi boyınsha durıs tutasqan aǵayınler ortasında, tuwısqan hám ógey aǵa-iniler menen apa-sińiller ortasında, sonday-aq perzentlikke alıwshılar menen perzentlikke alınǵanlar ortasında neke dúziliwine ruxsat berilmeydi;</p> <p>b) ógey aǵa-iniler menen apa-sińiller ortasında, sonday-aq perzentlikke alıwshılar menen perzentlikke alınǵanlar ortasında neke dúziliwine ruxsat beriledi;</p> <p>c) jaqın aǵayınler ortasındaǵı nekeni nızam jolı menen qadaǵan etiw ádep-ikramlıq qaǵıydası hámde biologiyalıq kóz qarasarǵa, medicina páni jetliskenlikleri hám juwmaqlarına tiykarlanadı.</p>
--	--

--	--

9. Tómenдеgi háreketlerdi durıs yaqı nadurıshlıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball) “Tergewshi jinayat islegen shaxstıń tergew háreketlerin alıp barmaqta. Dálillewde neler qadaǵan etilmewi haqqında oylap qaldı”.

- 1) shaxslardıń ómiri hám den sawlıǵı ushın qáwipli bolǵan yaqı olardıń ar-namısı hám qádir-qımbatın kemsitiwshi is-háreketler islew arqalı dálillew múmkin;
- 2) zorlıq, qorqıtıw, aldaw hám nızamǵa qarsı basqa jollar menen kórsetiw, túsindiriw, juwmaqlar alıwǵa, eksprimental háreketlerdi orınlawǵa, hújjetler yaqı buyımlar tayarlanıwına hám beriliwine erisiw arqalı dálillew múmkin;
- 3) túngi waqıtta, yaǵnıy kesh saat 22:00 den azanǵs saat 6:00 ǵa shekem tergew háreketleri alıp barıwı múmkin.

1	2	3

10. Konstituciyanıń qaysı babında múlck huqıqınıń mazmunı aytıp ótiliwi menen bir qatarda, múlkten paydalanıw huqıqına iye bolǵan fizikalıq hám yuridikalıq shaxslardıń xojalıq hám islep shıǵarıw procesinde qorshaǵan ortalıqqa zıyan jetkermewi, yaǵnıy olardıń ekologiyalıq májbúriyatları bekkemlenedi? (Biliw -7 ball)

A) “Jámıyettiń ekonomikalıq negizleri”	B) “Mámlekettiń ekonomikalıq negizleri”
C) “Xalıqtıń ekonomikalıq negizleri”	D) “Jámáattiń ekonomikalıq negizleri”

VARIANT-2

1. Xalıq aralıq huqıq qashan júzege kelgen? (Biliw -7 ball)

- A) Mádeniy huqıqlar qáliplesken hámde birinshi mámleketler júzege kelgen waqıtta payda bolǵan;
- B) Urıw-qáwim qatnasıqları jemirilip, birinshi nızamlar toplamı júzege kelgen waqıtta payda bolǵan;
- C) Urıw-qáwim qatnasıqları jemirilip, birinshi mámleketler júzege kelgen waqıtta payda bolǵan;
- D) Dáslepki diniy isenimler qáliplesken dáwirde hámde, birinshi mámleketler júzege kelgen waqıtta payda bolǵan.

2. Tórende berilgen huqıqlardan jeke huqıq hám erkinliklerge tiyislin ajıratın. (Qollaw-11ball)

- 1) Ózbekstan Respublikasınıń puqaraları mámleket xızmetine kiriwde teń huqıqqa iye;
- 2) hesh kim qıynawǵa salınıwı, zorlıqqa, basqa jawız, ǵayrı insaniy yaki insan qádir-qımbatın kemsitiwshi qatnasqa yaki jazaǵa tartılıwı múmkin emes;
- 3) Ózbekstan Respublikası puqaraları kásiplik awqamlarına, siyasiy partiyalarǵa hám basqa jámáát birlespelerine uyımlasıw, ǵalaba háreketlerde qatnasıw huqıqına iye;
- 4) hesh kim nızamǵa tiykarlanbaǵan halda qamaqqa alınıwı, uslap turılıwı, qamaqqa alınıwı, qamaqta saqlanıwı yaki onıń azatlıǵı basqasha tárizde shekleniwi múmkin emes;
- 5) arzalar, usınılar hám shaǵımlar nızamda belgilengen tártipte hám múddetlerde kórip shıǵılıwı shárt;
- 6) shaxstı qolǵa alıw waqtında oǵan túsiniqli tilde onıń huqıqları hám uslap turılıwı tiykarları túsindiriliwi shárt.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Nızam shıǵarıwshı;	a) qabıl etilgen nızamlardı orınlaydı;
2) Atqarıwshı.	b) saylaw tiykarında qáliplestiriledi;
	c) Bas Ministr basshılıq qıladı;
	d) Joqarı mámleket wákillik organı esaplanadı;
	e) aldında otırıwshı degen mánini ańlatadı.

1	2

4. Tómen degi jaǵdaylarda puqaralargá tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) N. ismli shaxs aǵayniniń toyınan más halatta shıǵıp avtomashına basqardı, nátiyjede	a) miynette dúzetiw isleri; b) járiyma; c) intizamlı bólimge jiberiw; d) arnawlı huqıqtan ayırıw; e) azatlıqtan ayırıw.
2) Puqara spirtli ishimlik ishıp qadaǵan etilgen jerden avtomashınada joldı kesip ótip qopal ráwishte jol háreketi qaǵıydasın buzdı, nátiyjede	

1		2	

5. Qayır-saqawat shártnaması hám inam shártnaması arasındagı farqni tabıń. (Qollaw-11ball)

- A) qayır-saqawat puqaralar, emlewxanalar, tárbiya mákemeleri, fondlar muzeyler hám basqalarǵa, sonday-aq mámleketke ulıwma paydalı maqsetlerde ámelge asırıladı;
 B) qayır-saqawatı biykar qılıw múmkin emes, onı alıw ushın birewdiń razılıǵı shárt emes;
 C) miyrasxorlıq haqqındaǵı normalar qayır-saqawatqa qarata qollanılmaydı;
 D) barlıq juwaplar durıs.

6. Tómen degilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

1) xızmetker; 2) is beriwshi.	a) múlkshilik formasına qaramastan hár qanday kárxana hámde 18 jasqa tolǵan shaxslar; b) miynet shártnaması tiykarında islep atırǵan kárxana isshisi; c) 16 jasqa tolǵan, miynet shártnaması tiykarında islep atırǵan Ózbekstan Respublikası puqaraları, shet el puqaraları hám puqaralığı bolmaǵan shaxslar; d) kásiplik uyımları hám olardıń kárxanalardaǵı saylap qoyılatuǵın bólimleri; e) xızmetkerlerdi jumısqa qabıl etiw huqıqına iye bolǵan shaxs.
----------------------------------	---

1		2	

7. Tómendegilerden neustoykağa durıs berilgen táriipti tabıń?(Biliw-7 ball)

- 1) nızam yaki shártname menen belgilengen pul summası bolıp, onı qarızdar kreditorğa óz juwapkershiligine alǵan májbúriyatlardı ornламағanında tólewge májbúr;
- 2) xızmetkerge orınlangan is ushın sıylıq sıpatında turaqlı tólenetuǵın, miynet shártnamesında kelisilgen pul summası;
- 3) sud tárepinen sudlanıwshınıń ayıbı barlıǵı yaki joqlıǵı, oǵan jaza qollaw yaki qollamaw máselesi boyınsha shıǵarılǵan qarar;
- 4) mámleket belgileytuǵın hám onıń orınlanıwın arnawlı hákimiyat basqarmaları (sud, ishki isler bólimleri) járdeminde támiyinleytuǵın háreketlerdiń ulıwma májbúriy qaǵıydası.
- 5) shártname múddetinen aldın biykar qılınǵanda hám shártnamada kórsetilgen bolsa, onda is beriwshi xızmetkerden shártlesilgen pul summasın tólewin talap qılıw.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha berin.(Qollaw-11ball)

A. hám S. ismli shaxslar shańaraq qurıw maqsetinde PHAJ organına arza menen múrááját qıldı, biraq A. medicinalıq kórikten ótiwden bas tarttı.	a) nekeleniwshi shaxslar mámleket den sawlıqtı saqlaw sisteması mákemelerinde biypul medicinalıq kórikten ótedi; b) shańaraq qurıp atırǵan jaslar bir-birleriniń den sawlıǵı haqqında maǵlıwmatqa iye bolıwı ushın medicinalıq kórikten ótiw májbúriy; c) medicinalıq kórikten ótiw olardıń jeke huqıqı, bas tartıwǵa haqlı; d) medicinalıq kórikten ótiw májbúriy emes.
---	---

--	--

9. Tómendegi háreketlerdi durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

“Tergewshi jinayat islegen shaxstıń tergew háreketlerin alıp barmaqta.

Gúmanlanıwshıǵa bul jinayattı sen islegensen dep ayıbın tán alıwı kerekligin ayttı”.

- 1) ayıpkerdiń jinayattı nızamlı tártipte dálillenbegenshe ol ayıpsız dep esaplanadı;
- 2) gúman qılınıwshı, ayıplanıwshı yaki sudlanıwshı onıń jinayatta ayıpkerligi nızamda názerde tutılǵan tártipte dálillenbegenshe hám sud húkimi menen nızamlı kúshke kiriwine shekem ayıpsız esaplanadı;
- 3) gúmanlanıwshı óziniń ayıpsızlıǵın dálillewi shárt emes.

1	2	3

10. Konstituciyanıń qaysı babında puqaralar qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa abay qatnasta bolıwǵa májbúr ekenligi bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

- A) “Jámıyettiń ekonomikalıq negizleri”
- B) “Ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlar”
- C) “Puqaralardıń minnetleri”
- D) “Siyasiy huqıqlar”

VARIANT-3

1. Tómendegilerden xalıq aralıq huqıq funkciyaları durıs berilgen juwaptı tabıń. (Biliw -7 ball)

- A) Qorǵawshı, huqıq-tárbiyalawshı
- B) Tártipke salıwshı, qorǵawshı
- C) Informaciya tasıwshı, rawajlandırıwshı
- D) Jazalawshı, xoshametlewshı

2. Tómede berilgen huqıqlardan jeke huqıq hám erkinliklerge tiyislin ajıratın. (Qollaw-11ball)

- 1) hár bir shaxs múlkdar bolıwǵa haqlı;
- 2) diniy isenimlerdi májbúriy síndiriwge jol qoyılmaydı;
- 3) mámleket Internet jáhán infarmaciya tarmaǵınan paydalanıwdı támiyinlew ushın shárt-shárayatlar jaratadı;
- 4) bank operaciyalarınıń, amanatlardıń hám esap betleriniń sır tutılıwı, sonday-aq miyras huqıqı nızam menen kepillenedi;
- 5) úy-jayda tekseriw(tintiw) ótkeriwge tek nızamǵa muwapıq hám sudtıń qararı tiykarında jol qoyladı;
- 6) sud qararı menen tayınlanǵan jazanı atqarıw tártibinen yaki nızamda názerde tutılǵan basqa hallardan tısqarı májbúriy miynet qadaǵan etiledi.

--	--	--

3. Tómen degilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) joiqarǵı palata;	a) Qaraqalpaqstan Respublikası, wáláyatlar hám Tashkent qalasınan teń muǵdarda — tórt adamnan saylanadı;
2) tómeniǵi palata.	b) óz arasınan Spikerin saylaydı; c) aǵzalarınıń bir bólimi Prezident tárepinen tayınlanadı; d) aǵzalarınıń barlıǵı ulıwmalıq saylaw tiykarında saylanadı; e) wákillik múddeti 7 jıl.

1		2	

4. Tómen degi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Puqara balıqlardı awlaw qadaǵan etilgenligine qaramastan Ámiwdáryadan balıq awladı, nátiyjede... .	a) járiyma; b) intizamlı bólimge jiberiw; c) arnawlı huqıqtan ayırıw; d) xızmet boyınsha sheklew.
2) Puqara más halatta avtomobil basqardı, nátiyjede	

1		2	

5. Noqatlar ornına sáykes sózdi qoyıń. “..... belgili bir shaxslar hám shólkemler tárepinen óz qálewi menen orınlangan biypul (tólemsiz) háreket esaplanadı”. (Qollaw-11ball)

A) qayır-saqawat B) inam C) sawǵa D) sıylıq

6. Tómen degilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

1) 16 jasqa shekem;	a) pasport yaki identifikaciyalawshı ID karta;
2) 18 jastan.	b) ata-anası yaki olardıń ornın basıwshı shaxslardan biriniń jazba razılıǵı;

	c) miynet dáptersheshi (birinshi márte jumısqa kirip atırǵanlar bunnan tısqarı); d) salamatlıǵı haqqında maǵlıwmat; e) shańaraqlıq shárayatı haqqında maǵlıwmat.
--	--

1		2	

7. Miynet kodeksine kóre qanday hallarda islew májbúriy esaplanbaydı? (Biliw-7 ball)

- 1) áskeriy yaki alternativ xızmetti ótew dáwirinde;
- 2) kúndelik jumıs waqıtında;
- 3) saat 9:00 dan 12:00 ǵa shekem;
- 4) sud húkimi kúshke kiriwi tiykarında.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń. (Qollaw-11ball)

Ata shańaraqta materiallıq támiynatqa juwapkermen dep perzentler tárbiyasın hayalı moynına júklep qoydı, nátiyjede 16 jaslı ulı mektepte tártipsizlik qıldı.	a) ayırım jaǵdaylarda ata óz májbúriyatların orınlawdan bas tartıwı múmkin; b) ata-ana balalar tárbiyasına birdey juwapker; c) atanıń háreketleri nadurıs; d) atanıń háreketleri durıs.
--	--

--	--

**9. Tómenдеgi háreketlerdi durıs yaki nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)
“Tergewshi jinayat islegen erjetpegen shaxstı tergew háreketlerin alıp barmaqta. Onıń tergew proceslerinde advokatı qatnasıwına qarsılıq qıldı”.**

- 1) erjetpegen gúman qılınıwshı hám ayıplanıwshı qorǵawshı qatnasıwında soraw qılınadı;
- 2) erjetpegen gúman qılınıwshı hám ayıplanıwshı qorǵawshı qatnasıwında soraw qılınbaydı;
- 3) soraw aqırında qorǵawshı hám nızamlı wákil bayannama menen tanısıw hám ol haqqında óz pikirlerin bildiriwge haqlı.

1	2	3
---	---	---

--	--	--

10. Konstituciyanıń qaysı babında mámleket turaqlı rawajlanıw principine muwapıq, qorshaǵan ortalıqtı jaqsılaw, tiklew hám qorǵaw, ekologiyalıq teń salmaqlıqtı saqlaw boyınsha shara-ilajlardı ámelge asırıwı bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

- A) “Ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlar”
- B) “Jámiyettiń ekonomikalıq negizleri”
- C) “Puqaralardıń minnetleri”
- D) “Siyasiy huqıqlar”

VARIANT-4

1. Ózbekstan tómenдеgi xalıq aralıq shólkemlerden qaysı birine birinshi bolıp(aldınraq) aǵza bolǵan? (Biliw- 7 ball)

- A) BMSH
- B) YUNESKO
- C) ShBSh
- D) GMDA

2. Tómenдеgilerden siyasiy huqıqlarǵa tiyislinin tabıń. (Qollaw-11ball)

- 1) saylaw hám referendumlarda qatnasıw huqıqı;
- 2) bank operaciyalarınıń, amanatlardıń hám esap betleriniń sır tutılıwı huqıqı;
- 3) pikirlew, sóz hám isenim erkinligi huqıqı;
- 4) kásiplik awqamlarına, siyasiy partiyalarǵa hám basqa jámáát birlespelerine uyımlasıw, ǵalaba háreketlerde qatnasıw huqıqı;
- 5) miynetine múnásip haq alıw huqıqı;
- 6) wákillikli mámleket organlarına arzalar, usınıslar hám shaǵımlar menen múrááját qılıw huqıqı.

--	--	--

3. Tómenдеgilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) monarxiya;	a) hákimshilik-aymaqlıq birliklerge bóliniwi;
2) respublika.	b) hákimiyattı ornatiw, qabıl qılıwdıń ayrıqsha tártibi bar;
	c) óz basqarıwınıń nátiyjesi ushın yuridikalıq tárepten juwapker emes;
	d) puqaralardıń mámleket islerin basqarıwda qatnasa alıwı;

e) hákimiyat joqarı organlarınıń saylap qoyılıwı.

1	2

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) hákimshilik huqıqbuzarlıq;	a) puqara túngi saat 2:30 larda baqır -shaqır qılıp qońsılarınıń tınıshlıgın buzdı;
2) jınayıy huqıqbuzarlıq.	b) D. ismli shaxs bankten úlken muǵdarda pul urladı;
	c) eki dos jánjelleship qalıp, biri ekinshisine pıshaq penen awır dene jaraqatın jetkerdi;
	d) A.ismli shaxs jámáát ornında uyatlı sózler menen adamlardı masqaraladı.

1	2

5. Kassa chekine berilgen durıs táriyipti tabıń. (Qollaw-11ball)

- A) aldı-sattı shártnaması boyınsha tutınıwshıǵa tovar realizaciya qılatuǵın kárxana, shólkem, mákeme yaki jeke isbilermen;
- B) tovardıń satıp alınǵanlıǵın yaki is (xızmet)tiń haqı tólengenligin tastıyıqlawshı, tovar (is, xızmet)diń bahası, haq tólengen sáne hámde satıwshınıń atı hám manzili haqqındaǵı maǵlıwmat kórsetilgen hújjet;
- C) tovardıń satıp alınǵanlıǵın yaki is (xızmet)tiń haqı tólengenligin tastıyıqlawshı, tovar (is, xızmet)diń bahası, haq tólengen sáne hám kassa aparatınıń nomeri kórsetilgen hújjet;
- D) sertifikatlanǵan tovardıń belgilengen talaplarǵa muwapıqlıǵın tastıyıqlaytuǵın hújjet.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

1) miynet huqıqı;	a) xızmetkerge orınlanǵan is ushın sıyılıq sıpatında turaqlı tólenetuǵın, miynet shártnamasında kelisilgen pul summası;
2) miynet shártnaması.	b) keminde eki nusqada dúziledi;
	c) miynet xızmeti procesinde júzege keletuǵın adamlar arasındaǵı qatnasıqlardı tártipke salatuǵın huqıq tarawı;
	d) ishki tártipke ámel etiw menen birgelikte belgili bir qánigelik, lawazım boyınsha islerdi orınlaw haqqında táreplerdiń kelisimi

	menen belgilengen shártlerde xızmetker hám is beriwshi ortasındaǵı kelisim; e) huqıqtıń erkin tarawı.
--	--

1	2

7. Miynet dáptershesine qanday jazıwlar kiritiledi? (Biliw-7 ball)

- 1) jumıstıń shárayatı haqqında;
- 2) aylıǵı haqqında maǵlıwmat;
- 3) jumısqa qabıl qılıw sánesi;
- 4) jumıstan bosaw sánesi.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń. (Qollaw-11ball)

<p>Nigaraǵa apası avtomashina miyras qaldırdı. Toydan keyin erli- zayıplı avtomashinanı satıp ornına jańasın aldı. Biraq olar nekeni biykar qılıp, mal-múlkti bóliw boyınsha sudqa múrááját qılǵanda Nigara mashina meniń jeke mülkim dep onı bóliwge qarsılıq qıldı.</p>	<p>a) bul jerde avtomashina bolmawı kerek; b) er hám hayaldan hár biriniń mülki kapital remontlaw, qayta qurıw, qayta úskenelew hám basqalar qosılǵanlıǵı anıqlansa, olardıń birgeliktegi mülki dep tabılıwı múmkin; c) puqaranıń qarsılıǵı nızamlı tiykarǵa iye; d) puqaranıń háreketleri nızamǵa qarsı.</p>
---	---

--	--

9. Tómendegi maǵlıwmatlardıń durıs yaqi nadurıslıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

- 1) sorastırıwshı yaqi tergewshi gúwanı, jábirleniwshini, gúman qılınıwshını hám ayıplanıwshını soraw qılıw, dáslepki tergew ótkeriletuǵın orında yaqi soraw qılınıwshı qay jerde bolsa, sol orında, sud bolsa sud mákemesi júritilip atırǵan orında soraw qıladı;

- 2) maǵlıwmatlar hám nárseler tergew háreketi bayannamaı yaki sud májlisi bayannamasında jazılmastan aldın olardan dálil sıpatında paydalanıw múmkin;
- 3) sorawdıń ulıwmalıq dawam etiw waqıtı bir kúnde 11 saattan aspawı lazım.

1	2	3

10. Konstituciyamızdıń qaysı babında mámleket Aral boyı regionınıń ekologiyalıq sistemasın qorǵaw hámde tiklew, regiondı sociallıq hám ekonomikalıq tárepten rawajlandırıw boyınsha sharalar kóriwi bekkemlengen?(Biliw-7 ball)

- A) “Ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlar”;
- B) “Insan hámde puqaranıń huqıq hám erkinlikleri kepillikleri”;
- C) “Puqaralardıń minnetleri”;
- D) “Jámıyettiń ekonomikalıq negizleri”.

VARIANT-5

1. Xalıq aralıq huqıqtıń xalıq aralıq-huqıqiy tártipke salıw predmeti bolǵan qanaslarǵa tásiriniń tiykarǵı baǵdarlarman qaysı biri xalıq aralıq huqıqtan paydalanıw imkaniyatların úgitlew (agitaciya) wazıypasın atqaradı? (Biliw-7 ball)

- A) Turaqlastırıwshı
- B) Tártipke salıwshı
- C) Qorǵawshı
- D) Málimleme-tárbiyalawshı

2. Tómendegilerden siyasiy huqıqlarǵa tiyislin tabıń. (Qollaw-11ball)

- 1) mitingler, jıynalıslar hám demonstraciyalarda qatnasıw huqıqı;
- 2) Ózbekstan Respublikası puqarası Ózbekstanǵa tosıqlarsız qaytıw huqıqı;
- 3) puqaralardıń kásiplik awqamlarına, siyasiy partiyalarǵa hám basqa jámáát birlespelerine uyımlasıw, ǵalaba háreketlerde qatnasıw huqıqı;
- 4) óz shaxsına tiyisli maǵlıwmatlardıń qorǵaw huqıqı;
- 5) puqaralardıń mámleket xızmetine kiriwde teńlik huqıqı;
- 6) miynet qılıw, kásip hám xızmet túrin erkin tanlaw huqıqı.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

<p>1) Konstituciyalıq sud; 2) Joqarı sud.</p>	<p>a) puqaralıq, jınayıy, ekonomikalıq hám hákimshilik sud islerin júritiw tarawında sud hákimiyatınıń joqarı organı esaplanadı; b) referendumğa qoyılıp atırılğan máselelerdiń Ózbekstan Respublikası Konstituciyasına muwapıqlığı haqqında juwmaq beredi; c) tómengi sudlardıń sudlaw xızmeti ústinen qadaǵalaw alıp baradı; d) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyası hám nızamları normalarına sholıw beredi; e) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyasınıń islep shıǵadı.</p>
---	---

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralardıń táyınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

<p>1) Jańa jıl bayramında puqara shańaraq aǵzaların oraylıq parktegi yolkaǵa alıp barıw maqsetinde spirtli ishimlik ishkenligine qaramasdan, jeke avtomobilin basqarıp jolǵa shıqtı, nátiyjede ... .</p> <p>2) Motociklde háreketlenip baratırǵan puqara más halatta temir jol kesip ótiw qaǵıydaların qopal ráwishte buzdı, nátiyjede ... .</p>	<p>a) májbúriy jámáát islerine tartıw; b) járiyma; c) azatlıqtan ayırıw; d) arnawlı huqıqtan ayırıw; e) azatlıqtan sheklew.</p>
--	---

1		2	

5. Tómendegilerden almastırıw-ayırbaslaw shártnamasına misal bolatuǵınların tabıń? (Qollaw-11ball)

- A) saat; B) marka; C) qatnasıwshılar iyelik etetuǵın barlıq nárseler;
D) barlıǵı misal boladı.

6. Tómen degilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

1) miynet dáptershesi;	a) úsh jıldan kóp bolmaǵan belgili bir múddetke (múddetli miynet shártnaması) dúziliwi múmkin;
2) miynet shártnaması.	b) joytılganda — nusqası jazıp beriledi (keyinrek aldınǵı jazıwları tiklenedi); c) shólkemde bes kúnnen artıq islegen barlıq xızmetkerler ushın júritiliwi shárt; d) belgisiz múddetke dúziledi;

1	2

7. Is haqı qanday hallarda keminde eki ese muǵdarında tólenedi? (Biliw-7 ball)

- 1) qosımsha jumısta islegeninde;
- 2) bayram kúnlerinde islegeninde;
- 3) tuwılǵan kúnlerde islegeninde;
- 4) jumıs waqtınan tısqarı islerde.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń. (Qollaw-11ball)

N. hám G. lar ózara bir-birin jaqsı kórip ata-anasınan jasrın shańaraq qurıw maqsetinde PHAJ organına arza menen múrááját qıldı. Olar neke dizimge alınıwı waqtında gúwalar boıwın qálemedi.	a) nekeni dizimge alıwda gúwalardıń sanı eki adamnan kem bolmawı kerek; b) gúwalarsız neke dizimge alınbaydı; c) neke dizimge alınıwı waqtında gúwalar bolıwı shárt emes; d) puqaranıń qálewi inabatqa alınıp gúwalar qatnasıwı yaqı qatnaspawı múmkin.
--	--

--	--

9. Tómen degi maǵlıwmatlardıń durıs yaqı nadurılıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

- 1) adam sawdası jinayatı boyınsha jábirleniwshilerdiń ekspluataciya procesinde olarǵa medicinalıq kórikten ótiwge ruxsat beriledi;
- 2) adamdı urlaw degende, adamnıń jasırınsha, áshkara yaqı aldaw yaqı isenimine keriw jolı menen jeke erkinliginen ayırıw túsiniledi;

3) adamlardı ekspluataciya qılıw - basqa shaxslardan óz niyetine kóre paydalanıw yaki jınıslıq májbúrlawdıń túrleri, májbúriy miynet yaki xızmetler, qulshılıq, erkinen ayırıw yaki insan aǵzalarınń transplantaciyası esaplanadı

1	2	3

10. Tábiyat penen jámiyet ortasında payda balatuǵın sociallıq qatnasıqlardı huqıqıy tárepten tártipke salıwdı úyreniwshi huqıq tarawı berilgen juwaptı tabıń?(Biliw-7ball)

- A) Konstituciyalıq huqıq   B) Ekologiya huqıqı
C) Jınayat huqıqı   D) Hákimshilik huqıq

VARIANT-6

1. Xalıq aralıq qatnasıqlar subyekleriniń mámleketler tárepinen xalıq aralıq qatnasıqlar tarawında islep shıǵılǵan xalıq aralıq turmıstıń aktual máseleleri boyınsha eń áhmiyetli hám ulıwma tán alınǵan ádep normaları qanday ataladı?(Biliw-7 ball)

- A) Xalıq aralıq huqıq principi;
B) Turaqlastırıwshı;
C) Qorǵawshı;
D) Málimleme-tárbiyalawshı.

2. Tómendegilerden ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlarǵa tiyisli lilerin tabıń. (Qollaw-11ball)

- 1) mámleket xızmetin ótew menen baylanıslı sheklewler nızam menen belgilenedi;
- 2) bank operaciýalarınıń, amanatlardıń hám esap betleriniń sır tutılıwı, sonday-aq miyras huqıqı nızam menen kepillenedi;
- 3) hámledarlıǵı yaki balası barlıǵı sebepli hayallardı jumısqa qabıl etiwden bs tartıw, jumıstan bosatıw hám olardıń is haqın kemeytiriw qadaǵan etiledi;
- 4) mámleket organlarınıń xızmeti ústinen jámáátshilik qadaǵalawın ámelge asırıw tártibi nızam menen belgilenedi;
- 5) sud qararı menen tayınlanǵan jazanı atqarıw tártibinen yaki nızamda názerde tutılǵan basqa hallardan tısqarı májbúriy miynet qadaǵan etiledi;

6) mámleket jábirlengenlerge qorǵanıwı hám ádil sudlawdan paydalanıwın támiyinleydi, olarǵa jetkerilgen zıyannıń ornı qaplanıwı ushın shárt-shárayatlar jaratadı.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

<p>1) Bas Ministr;</p> <p>2) Wáláyatlar, rayonlar, qalalar hákimleri.</p>	<p>a) jergilikli byudjetti qalıplestiredi hám atqaradı;</p> <p>b) xalıq aralıq qatnasıqlarda Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti atınan jumıs júritedi;</p> <p>c) Ózbekstan xalqı atınan jumıs júrgizedi;</p> <p>d) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyası hám nızamların, Oliy Majlis palatalarınıń qararların, Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń pármanları, qararları hámde buyırıqların, Ministrler Kabinetiniń, joqarı turıwshı hákimlerdiń hám tiyisli xalıq deputatları Keńesleriniń qararların ornılaydı;</p> <p>e) Ministrler Kabinetiniń jıynalıslarına basshılıq etedi, onıń qararlarına qol qoyadı</p>
---	--

1	2

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11ball)

<p>1) hákimshilik huqıqbuzarlıq;</p> <p>2) intizamlı huqıqbuzarlıq.</p>	<p>a) transport quralı aydawshısı temir jol kesip ótiw qaǵıydaların buzdı;</p> <p>b) xızmetker bile tura jumısqa kesh qalıp keldi;</p> <p>c) toǵayǵa dem alıwǵa kelgen puqaralar órt qáwipsizligi qaǵıydaların buzıwdı;</p> <p>d) xızmetker xızmet májbúriyatın qopal ráwishte buzdı.</p>
---	---

1	2

5. Qarıydardıń tovardı almasıw yaqi qaytarıp beriw talabı qanday jaǵdaylarda qanaatlandırıladı? (Qollaw-11 ball)

- A) tek tovar isletilmegende;
- B) sapası saqlanǵan táǵdirde;
- C) satıp alınǵan zat cheki bolǵanda;

D) joqarıdağılardıń barlıǵı durıs.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

<p>1) miynet shártnamasın biykar qılıw tártibi;</p> <p>2) miynet shártnamasın is beriwshiniń baslaması menen biykar qılıw tiykarları.</p>	<p>a) miynet shártnamasınıń biykar etiliwi kárxana boyınsha buyırıq penen rásmiylestiriledi;</p> <p>b) xızmetkerdiń qánigesı jetkilikli bolmaǵanlıǵı sebepli iyelep turǵan lawazımına yaqı atqarap atırǵan jumısına muwapıq kelmese;</p> <p>c) shólkem (onıń bóliminde) óz shólkemlestiriwshilerinıń (qatnasıwshılarınıń) yaqı shólkemlestiriw hújjetleri menen buǵan wákillik berilgen yuridikalıq shaxs organınıń qararı menen tamamlanǵanlıǵı yaqı jeke tártiptegi isbilermen tárepinen iskerliginiń tamamlanǵanlıǵı sebepli;</p> <p>d) is beriwshi miynet shártnaması biykar etilgen kúni miynet dáptershesin hám miynet shártnaması biykar etilgeni haqqındaǵı buyırıqtıń kóshirme nusqasın beriwı shárt.</p>
---	---

1		2	

7. Tómendegilerden qaysıları intizamlı jaza esaplanadı? (Biliw-7 ball)

- 1) sógis;
- 2) miynet shártnamasın biykar qılıw;
- 3) intizamlı bólimge jiberiw;
- 4) miynette dúzetiw isleri;
- 5) azatlıqtan sheklew.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń. (Qollaw-11ball)

<p>X. shańaraq qurıp atırǵanında turmıs joldasınıń familiyasına ótedi, biraq 1 jıldan soń nekeni biykar qılıw maqsetinde sudqa múrááját qılıp, qızlıq familiyasına qaytarıwdı soraydı, sud bunı qabsl etpedi.</p>	<p>a) nekege kiriw waqtında óz familiyasın ózgerdirgen er (hayal) nekeden ajratılǵannan keyin de sol familiyada qalıwǵaa haqlı;</p> <p>b) nekege kiriw waqtında óz familiyasın ózgerdirgen er (hayal) nekeden ajratılǵannan keyin de sol familiyada qalıwǵaa haqlı emes;</p>
---	--

	<p>c) sud tárepinen nekeden ajıratıw haqqındaǵı qarar shıǵarılıp atırılǵanında onıń qálewine kóre oǵan nekege shekemgi bolǵan familiyası qaytarılıwı múmkin;</p> <p>d) sud tárepinen nekeden ajıratıw haqqındaǵı qarar shıǵarılıp atırılǵanında onıń qálewine kóre oǵan nekege shekemgi bolǵan familiyası qaytarılıwı múmkin emes.</p>
--	--

--	--

9. Tómenдеgi maǵlıwmatlardıń durıs yaqı nadurılıshıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

- 1) hayaldı kúyewge tiyiwge májbúr qılıw yaqı onıń kúyewge tiyiwine tosıqlıq qılıw jınayatınıń isleniwi motivi jınayatı kваліfkaciya qılıwda áhmiyetke iye emes;
- 2) saylaw huqıqınıń yaqı isenimli wákil wákillikleriniń ámelge asırılıwına tosıqlıq qılıw jınayatı obyektı - insannıń saylaw yaqı saylanıw, saylaw aldı agitaciyasın júritiw, referendumdı ótkeriwde qatnasıw, kandidat shaxs isenimli wákılleriniń óz wákilliklerin ámelge asırıw huqıqın támiyinleytuǵın social qatnasıqlar bolıp tabıladı;
- 3) miynet qılıw huqıqın buzıw jınayatınıń subyekti jumısqa qabıl qılıw yaqı bosatıw huqıqına iye bolǵan shaxs bolıwı múmkin.

1	2	3

10. Etikalıq qádiriyatlar, milliy hám xalıq aralıq huqıq normaları tárepinen qorshaǵan tábiyiy ortalıqtı qáwipsizlik qılıw maqsetinde ornatılǵan qaǵıyda hám normalardıń qanday da bir mámleket, yuridikalıq yaqı fizikalıq shaxslar tárepinen buzılıwı aqıbetinde olarǵa qollanılatuǵın jaza ilajları degende qanday juwapkershilik názerde tutıladı? (Biliw-7 ball)

- A) Puqaralıq juwapkershilik   B) Jınayıy juwapkershilik
 C) Ekologiyalıq juwapkershilik   D) Ekonomikalıq juwapkershilik

VARIANT-7

1. Tóمندegilerden BMSHnıń burınǵı kolonial jerlerdiń óz baǵdarın anıqlawına járdemlesetuǵın bahlaw organın tabıń . (Biliw-7 ball)

- A) Qáwenderlik Keńesi;
- B) Xalıq aralıq Sud;
- C) Qáwipsizlik Keńesi;
- D) Bas Assambleya.

2. Tóمندegilerden ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlarǵa tiyislin tabıń. (Qollaw-11ball)

- 1) miynetke haq tólewdiń eń kem muǵdarı insannıń múnásip turmıs dárejesin támiyinlew zárúrshiligi esapqa alınǵan halda belgilenedi;
  - 2) balalar miynetiniń balanıń den sawlıǵına, qáwipsizligine, etikasına, intellektual hám fizikalıq rawajlanıwına qáwip salıwshı, sonday-aq onıń bilim alıwına tosqınlıq etiwshi hár qanday formaları qadaǵan etiledi;
  - 3) jallanıp isleytuǵınlarǵa dem alıw huqıqı jumıs waqıtınıń dawamlılıǵın, dem alıw hám islenbeytuǵın bayram kúnlerin, haq to'lenetuǵın hár jılǵı miynet dem alısın belgilew arqalı támiyinlenedi;
  - 4) diniy isenimlerdi májbúriy sińdiriwge jol qoyılmaydı;
  - 5) úy-jayda tekseriw (tintiw) ótkeriwge tek nızamǵa muwapıq hám sudtıń qararı tiykarında jol qoyıladı.
-
- 3) yollanıb ishlovchilarga dam olish huqıqı jumıs waqıtınıń davomiyligini, dam olish hám ishlanmaydigan bayram kunlarini, haq tólenetuǵın hár yilgi miynet ta'tilini belgilash arqalı ta'minlanadi;
  - 4) diniy qarashlarni májbúran singdirishga jol qo'yilmaydi;
  - 5) úy-jayda tekseriw(tintiw) ótkeriwge tek nızamǵa muwapıq hám sudtıń qararı tiykarında jol qoyıladı.

--	--	--

3. Tóمندegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Ministrler Kabineti;	a) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyasın islep shıǵadı; b) xalıqtı, sonıń ishinde nágiranlıǵı bolǵan shaxslardı sociallıq qorǵaw sistemasınıń nátiyjeli xızmet kórsetiwini támiyinleydi; c) qorshaǵan ortalıqtı qorǵaw, tábiyiy baylıqlardı hám biologiyalıq hár túrlilikti saqlaw, klimat ózgerisine, epidemiyalarǵa, pandemiyalarǵa qarsı gúresiw hámde
-------------------------	---

2) Xalıq deputatları Keñesleri.	olardıń aqıbetlerin jumsartıw tarawlarında birden-bir mámleket siyaseti ámelge asırılıwın támiyinleydi; d) aymaqlardı sociallıq-ekonomikalıq rawajlandırıw hám xalıqtı sociallıq qorgaw bğdrlamaların tastıyıqlaydı; e) tiyisli jergilikli budjetlerddi kórip shıǵıw hám qabıl qılıw, olardıń orınlanıwı ústinen qadaǵalawdı ámelge asıradı.
---------------------------------	--

1		2	

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

<p>1) Puqara kóp qabatlı úylerde haywan baǵıw qaǵıydaların qopal buzıp úyinde záhárli jılanlardı baqtı hám qońsılarınıń narazılıǵına sebepshi boldı, nátiyjede ...</p> <p>2) Jaz máwsiminde puqara qadaǵan etilgen orında shomılıp balıq awladı, nátiyjede ...</p>	<p>a) azatlıqtan sheklew; b) járiyma; c) intizamlı bólimge jiberiw; d) konfiskaciya qılıw.</p>
--	--

1		2	

5. Noqatlar ornına sáykes sózdi qoyıń. (Qollaw-11ball)

“Xalıq aralıq konvencionalar hám Ózbekstan Respublikası nızamlarına muwapıq aqlıy hám dóretiwshilik iskerlik nátiyjelerine qarata ayırıqsha jeke hám múlkiy huqıqlar ... dep ataladı”.

- A) siyasiy huqıq;   B) avtorlıq shártnaması;
C) jeke huqıq;   D) intellektual múlk.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

1) “Shuhrat” medalı	a) 1993-jıl 7-mayda engizilgen;
---------------------	---------------------------------

2) “Mehnat shuhrati” ordeni	b) jas áwladtı watansúywshilik hámde milliy gárezsizlik hám sociallıq rawajlanıw idealarina sadıqlıq ruwxında tárbiyalaw jumısında óziniń hadal miyneti menen úlken jetiskenliklerge erisken shaxslar sıylıqlanadı; c) xalıq párawanlıgı asıwına, tınıshlıq hám turaqlılıq saqlanıwına xızmet etetuğın úlken jumısları ushın sıylıqlanadı; d) 1995-jıl 30 -avgustta engizilgen; e) 1994-jıl 5-mayda engizilgen.
-----------------------------	--

1		2	

7. Miynet ushın xoshametlew qaysı qatarda durıs kórsetilgen? (Biliw-7 ball)

- 1) lawazımın asırmaw menen sıylıqlaw;
- 2) algısnama járiyalaw;
- 3) qımbatbaha sawğa menen sıylıqlaw;
- 4) mámleket sıylıgısna usınıs etpew.

--	--

8. Jağdayğa huqıqıy baha berin.(Qollaw-11ball)

Gulnoza menen Anvar turmıs qurıw ushın puqaralıq halatı aktlerin jazıw organına arza berdi. Gulnoza óziniń familiyasında qalmaqsı boldı. PHAJ bunı nızamğa qayshı dep taptı.	a) er hám hayal familiya tanlaw huqıqına iye; b) PHAJ organınıń háreketleri nızamlı; c) PHAJ organsınıń háreketleri nızamğa qayshı; d) er hám hayal familiya tanlaw huqıqına iye emes.
--	---

--	--

9. Tómendegi mağlıwmatlardıń durıs yaki nadurılıgın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

- 1) Ózbekstan Respublikası Prezidentine hújim qılıw jınayatınıń obykti Ózbekstan Respublikası Prezidentiniń ómiri, den sawlıgı, ar-namısı hám qádir-qımbatı bolıp tabıladı;
- 2) Tınıshlıq hám insaniyattıń qáwipsizligine qarsı jınayatlardıń obykti hár qanday mámleket rawajlanıwı hám turmıslıq iskerligin ámelge asırıwdıń shárti bolğan tınıshlıq hám tınısh -tatıw jasaw, insaniyattıń jasaw huqıqı;

3) Ózbekstan Respublikasınıń konstituciyalıq dúzimine hújim qılıw jinayatın islewden maqset Ózbekstan Respublikasınıń ámeldegi konstituciyalıq dúzimin ózgeriw bolıp tabıladı.

1	2	3

10. Qorshağan tábiyyi ortalıqqa sociallıq qáwipli zıyan jetkeretuǵın sociallıq qáwipli qılmıslar jıyındısı qanday ataladı? (Biliw 7-ball)

- A) Ekonomikalıq jinayatlar;
- B) Ekologiyalıq jinayatlar;
- C) Intizamlı huqıqbuzarlıqlar;
- D) Jinayıy huqıqbuzarlıqlar.

VARIANT-8

1. Shet el yuridikalıq hám fizikalıq shaxslardıń huqıqıy statusı óz puqaraları hám yuridikalıq shaxsları statusına teńlestiriliwi qaysı tártip túrine tiyisli?(Biliw-7ball)

- A) doslıq tártip;
- B) milliy tártip;
- C) eń úlken qolaylılıq jaratıw tırtibi;
- D) kishi qolaylılıq jaratıw tártibi.

2. Tómendegilerden ekonomikalıq, sociallıq, mádeniy hám ekologiyalıq huqıqlarǵa tiyislinin tabıń. (Qollaw-11ball)

- 1) jinayat islegenlikte ayıplanıp atırılǵan shaxs onıń ayıbı nızamda názerde tutilǵan tártipte áshkara sud talqılawı joli menen tastıyılınbaǵansha hám suddıń nızamlı kúshke kirgen húkimi menen anıqlanbaǵansh gúnasız dep esaplanadı;
- 2) hár kimgе qánigeli yuridikalıq járdem alıw huqıqı kepillenedi;
- 3) mámleket puqaralardıń bántligin támiyinlew, olardı jumıssızlıqtan qorǵaw, sanday-aq kambaǵallıqtı qısqartıw ilajların kóredi;
- 4) sud qararı menen tayınlanǵan jazanı atqarıw tártibinen yaki nızamda názerde tutilǵan basqa hallardan tısqarı májbúriy miynet qadaǵan etiledi;
- 5) mámleket fizikalıq tárbiya hám sporttı rawajlandırıw, xalıq ortasında salamat turmıs tárizin qalıplestiriw ushın shárt-shárayatlar jaratadı.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

<p>1) sud organı;</p> <p>2) advokatura.</p>	<p>a) Ózbekstan Respublikasınıń Konstituciyasınıń islep shıǵadı;</p> <p>b) nızam shıǵarıwshı hám atqarıwshı hákimiyattan, siyasiy partiyalardan, puqaralıq jámiyetiniń basqa institutlarınan ǵárezsiz halda is júritedi;</p> <p>c) ayırıqsha olardı dúziwge jol qoyılmaydı;</p> <p>d) fizikalıq hám yuridikalıq shaxslarǵa qánigeli yuridikalıq járdem kórsetedi;</p> <p>e) óz qorgawındaǵı shaxs penen jeke ushrasıw, másláhátler beriw ushın shárt-shárayatlar támiyinlenedi.</p>
---	---

1	2

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

<p>1) A. hám H. kóp qabatlı úylerde jasawshı puqaralardı masqara qılıp jánjel shıǵardı, nátiyjede ... .</p> <p>2) Puqara más halatta jámaát ornında adamlardı masqara qılıp jánjel shıǵardı, nátiyjede ... .</p>	<p>a) járiyma;</p> <p>b) intizamlı bólimge jiberiw;</p> <p>c) xızmet boyınsha sheklew;</p> <p>d) azatlıqtan ayırıw;</p> <p>e) hákimshilik qamaq.</p>
--	--

1	2

5. Puqaralıq sudlaw procesinde dawa isinde qatnasıp atırǵan tárepler nelerge haqlı? (Qollaw-11ball)

- A) procestiń qálegen bsqıshısında sud isin toqtatıw;
- B) sud isin tınısh jol menen sheshpew;
- C) sud isinde qatnaspaw;
- D) ayıplaw húkimin járiyalaw.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

<p>1) xızmetkerdiń huqıqları;</p> <p>2) is beriwshiniń huqıqları.</p>	<p>a) kásipke tayarlaw, qayta tayarlaw hám mamanlıgın asırıw ;</p> <p>b) qartayganda, miynet qábiletin joǵatqanda, bǵwsshsssnan ayırılǵana hám nızamda názerde tutilǵan basqa jaǵdaylarda sociallıq támiynat alıw;</p> <p>c) miynet shártnamasında shárt etip kórsetilgen jumıstı zárúr dárejede orınlawdı xızmetkerden talap qılıw;</p> <p>d) óz máplerin qorgaw ushın basqa is beriwshiler menen birge jámaát birlespeleri dúziw hám bunday birlespelerge aǵza bolıw;</p> <p>e) óziniń miynet huqıqların qorgawmaw, sonday-aq sud arqalı qorgawmaw hám maman yuridikalıq járdem almaw.</p>
---	--

1		2	

7. Miynet dawları komissiyasında qatnasıp atırǵan advokattıń wazypaları nelerden ibarat? (Biliw-7 ball)

- 1) process qatnasıwshılarına sorawlar beredi;
- 2) jánjelge tiyuisli kórsetpeler beredi;
- 3) gúwalardı soraw qıladı;
- 4) haqıyqattı anıqlaw hám dawdı adalatlı sheshiw ushın nızamda názerde tutilǵan barlıq qurallardan paydalanadı.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqiy baha beriw.(Qollaw-11ball)

<p>Baxram hám Sevaralardıń shańaraǵında perzent dúnyaǵa keldi. Olar perzentine atasınıń ismin familiya qılıp beriwge qarar qıldı. Biraq PHAJ xızmetkeri bir shańaraqta úsh túrli familiya bolıwı múmkin emes dep arzanı qabil etpedi.</p>	<p>a) ata-ananıń qálewine kóre, balaǵa milliy dústúrlerge kóre ata yaki ana tárepinen atanıń ismi boyınsha familiya beriliwi múmkin;</p> <p>b) PHAJ xızmetkeriniń háreketleri nızamǵa qayshı;</p> <p>c) familiya tanlawda sheklew bar, sonıń ushın PHAJ xızmetkeriniń háreketi orınlı;</p> <p>d) shańaraq aǵzaları keminde eki familiyada bolıwı kerek.</p>
---	---

--	--

9. Tómen degi háreketlerdiń durıs ya ki nadurılıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

- 1) talan-taraj qılıw - bul birewdiń mólkini óziniń ya ki basqa shaxslardıń paydası ushın, mólkdarǵa ya ki bul mólktiń basqa iyesine zıyan keltirip, nızamǵa qarsı hám haq tólemey óndiriw bolıp tabıladı;
- 2) basqınshılıqtıń oǵada sociallıq qáwipliligi áwele sol menen baylanıslı, bul jinayat ámelge asırılǵanı da jábirleniwshilerdiń ómiri ya ki den sawlıǵına da zıyan jetkiziledi ya ki bunday zıyan jetkeziliwi ushın real qáwip payda boladı hám ózgeniń mal-mólki iyelep alınadı;
- 3) ózgeniń mólkin jasırın ráwishte talan-taraj qılıw ya ki urlaw ekonomika tarawındaǵı eń keń tarqalǵan jinayatlardan biri bolıp tabıladı.

1	2	3

10. Insanniń jasaw ushın qolaylı qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa iye bolıw huqıqı hám bul ortalıqtı saqlap qalıw barısındaǵı minneti qaysı nızamda bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

- A) “Bilimlendiriw haqqında”ǵı Nızamda
- B) “Tábiyattı qorǵaw haqqında”ǵı Nızamda
- C) “Puqaralıq haqqında”ǵı Nızamda;
- D) Siyasiy baspana beriw Paktinde.

VARIANT-9

1. Qollanılıp atırılǵan huqıq normaları ǵalaba tártipke, yaǵnıy bul huqıqıy sistemaniń ulıwmalıq principlerine qarsı kelgen ayırım hallarda xalıq aralıq huqıqtı qollaw sheklenedi. Bul qaǵıyda qanday ataladı?(Biliw-7 ball)

- A) ǵalaba tártiptiń tiykarǵı norması;
- B) ǵalaba tártip haqqındaǵı qosımsha shárt;
- C) milliy tártip;
- D) ǵalaba tártip haqqındaǵı etikalıq shárt.

2. Tómen degilerden puqaralardıń minnetlerini ajıratın. (Qollaw-11ball)

- 1) Konstituciya hám nızamlarǵa ámel qılıw;
- 2) qorshaǵan tábiyiy ortalıqqa abaylı qatnasıqta bolıw;
- 3) salıqlar hám jıyımlardı óz waqtında tólew;

- 4) ayıpsızlıq prezumsiyası;
5) hújdan erkinligi.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11ball)

1) Senat baslıgı; 2) Nızamshılıq palatası Spikeri.	a) Ózbekstan Respublikası nızamlarına qol qoyadı; b) parlamentlerara baylanıslardı ámelge asırıw islerine hámde xalıq aralıq parlament shólkemleri isi menen baylanıslı Senat toparlarınıń xızmetine basshılıq qıladı; c) Ózbekstan Respublikası nızamlarınıń hám Senat qararlarınıń orınlanıwı ústinen qadaǵalawdı shólkemlestiredi; d) Nızamshılıq palatasınısń májilisleri shaqıradı, olarda baasshılıq qıladı; e) Ózbekstan Respublikası nızamlarınıń hám Nızamshılıq palatası qararlarınıń orınlanıwı ústinen qadaǵalawdı shólkemlestiredi.
---	--

1	2

4. Tómendegi jaǵdaylarda puqaralarǵa tayınlanıwı múmkin bolǵan hákimshilik jazalardı tabıń. (Qollaw-11ball)

1) Tuwılǵan kúnin nıshanlaǵan A. ismli shaxs spirtli ishimlik iship avtomobilinde qagıyda buzarlıq isledi, nátiyjede ... . 2) Shet el puqarası Ózbekstanda nızamlarǵa boysınbaastan bir neshe huqıqbuzarlıqlar isledi, nátiyjede	a) azatlıqtan sheklew; b) járiyma; c) intizamlı bólimge jiberiw; d) arnawlı huqıqtan ayırıw; e) Respublika aymaǵınan hákimshilik tárizde shıǵarıp jiberiw.
---	--

1	2

5. Avtor jańa shıǵarma jarattı, biraq qashan sociallıq múlkke aylanıwı haqqında oylap qaldı? (Qollaw-11ball)

- A) avtorlıq huqıqınıń ámel qılıw múddeti tamamlanǵannan keyin;
- B) shıǵarma jaratılǵanınan soń 30 jıl ótip;
- C) shıǵarma jaratılǵanınan soń 10 jıl ótip;
- D) shıǵarma jaratılǵanınan soń 20 jıl ótip.

6. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

<p>1) miynet shártnamasın biykar qılıw tiykarları;</p> <p>2) miynet shártnamasında táreplerdiń materiallıq juwapkershiligi.</p>	<p>a) arnawlı jazba shártnama tiykarında oǵan isenip tapsırılǵan qımbatbaha buyımlar saqlanıwınń támiyinlemegenligi ushın;</p> <p>b) táreplerdiń ózara kelisimi tiykarında;</p> <p>c) bir mártelik hújjet tiykarında alınǵan qımbatbaha buyımlardıń saqlanıwın támiyinlemegenligi ushın;</p> <p>d) xızmetkerge xoshametlew ushın tólenetuǵın pul sıylıǵı;</p> <p>e) múddetli miynet shártnamasınıń múddeti tamamlanıwı tiykarında.</p>
---	--

1	2

7. Qaysı maǵlıwmatlar miynet dáptershesi haqqında emes? (Biliw-7 ball)

- 1) 5 kúnnen artıq islegen barlıq xızmetkerler ushın júritiliwi shárt;
- 2) belgisiz múddetke dúziledi;
- 3) joytılganda — nusqası jazıp beriledi (keyinrek aldınǵı jazıwları tiklenedi);
- 4) úsh jıldan kóp bolmaǵan belgili múddetke dúziledi.

--	--

8. Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń. (Qollaw-11ball)

<p>R. ómir joldasınıń 8 jılǵa azatlıqtan ayırılǵanlıǵ sebepli bunnan keyin jınayatshı menen jasamayman dep nekeni biykar qılıw boyınsha sudqa múrááját qıldı, biraq bir táreptiń joqlıǵı sebepli arzası qabıl etilmedi.</p>	<p>a) islegen jınayatı ushın eri yaki hayalı úsh jıldan kem bolmaǵan múddetke azatlıqtan ayırılǵan jaǵdayda, Shańaraq kodeksiniń 42-43-statyalarında belgilengenindey, hákimshilik tártipte (PHAJ organı arqalı) nekeden ajratıladı;</p> <p>b) neke hákimshilik tártipte biykar qılınadı;</p>
---	---

	c) bunday jaǵdayda neke biykar qılınbaydı; d) sudtıń háreketleri nızamlı tiykarǵa iye .
--	--

--	--

9. Tómendegi háreketlerdi durıs yaqı nadurılıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

- 1) para alıwdıń subyektiv tárepi - durıs qastıyanlıq: ayıplı (para alıwshı) materiallıq qımbatlıqlar yaqı múlkiy payda oǵan óziniń xızmet poziciyasınan kelip shıǵıp para beriwshi mápinde qandayda bir-bir háreketi islew yaqı islemew ushın para sıpatında berilip atırǵanlıǵın túsiniw jetedi hám bunı qáleydi;
- 2) hár qanday materiallıq qımbatlıqlar : pul, shet el valyutası, qımbat bahalı buyımlar, qımbatlı qaǵazlar, azıq-awqat yaqı sanaat ónimleri hám basqalar para predmeti boladı;
- 3) para beriw jinayatınıń obyektı hám predmeti para alıw jinayadı quramı belgileri menen birdey boladı

1	2	3

10. Qaysı nızamda jer, jer astı baylıqları, suw, ósimlik hám haywanat dúnyası hámde basqa tábiyiy resurslar ulıwma milliy baylıqlar esaplanadı, olardan aqlıǵa muwapıq paydalanıw zárúr hám olar mámleket qorgawında ekenligi bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

- A) “Puqaralıq haqqında”ǵı Nızamda;
- B) “Ózbekstan Respublikası Konstituciyası”nda;
- C) “Bilimlendiriw haqqında”ǵı Nızamda;
- D) Xalıq aralıq huqıq boyınsha Bilde.

VARIANT-10

1. Inglis-Amerika “huqıqıy shańaraǵı” yaqı “ulıwmalıq huqıq” qaysı mámleketlerdiń huqıq sistemasında jetekshilik qıladı?(Biliw-7 ball)

- A) AQSH, Kanada, Britaniya;
- B) Yaponiya, Hindstan, Qıtay;
- C) Rossiya, Ukraina, Estoniya;
- D) Germaniya, Franciya, Ispaniya, Italiya.

2. Tómendegilerden puqaralardıń minnetlerini tabıń. (Qollaw-11ball)

- 1) áskeriy xızmetti ótew; 2) tariyxıy esteliklerdi asırıp abaylaw;
- 3) Konstituciya belgilep qoyılğan minnetlerdi orınlaw; 4) bilim alıw;
- 5) saylaw hám referendumlarda qatnasıw.

--	--	--

3. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

<p>1) Ózbekstan Respublikası Prezidenti;</p> <p>2) Oliy Majlis.</p>	<p>a) xalıq aralıq qatnasıqlarda Ózbekstan Respublikası Ministrler Kabineti atınan is kóredi;</p> <p>b) óz quramında akkreditaciya dan ótken diplomatiyalıq hámde basqa wákillerniń isenim hám shaqırıw jarlıqların qabıl qıladı;</p> <p>c) komitetler, agentlikler hám basqa respublika mámleket organları basshıların nızamshılıqqa muwapıq lawazımğa tayınlaydı hám lawazımınan azat etedi;</p> <p>d) Ózbekstan Respublikası Oraylıq saylaw komissiyasın dúzedi;</p> <p>e) mámleket sıylıqları hám ataqların engizedi.</p>
---	---

1	2

4. Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń. (Qollaw-11 ball)

<p>1) hákimshilik jaza;</p> <p>2) jınayıy jaza.</p>	<p>a) azatlıqtan ayırıw;</p> <p>b) huqıqbuzarlıqtı islew quralı esaplangan yaki tikkeley sonday nárse bolğan zattı haqın tólew shárti menen alıp qoyıw;</p> <p>c) shet el puqaraların hám puqaralığı bolmağan shaxslardı Ózbekstan Respublikası aymağınan hákimshilik tárizde shıǵarıp jiberiw;</p> <p>d) azatlıqtan sheklew.</p>
---	---

1	2

5. Eger tárepler ortasında shártnamanıń barlıq áhmiyetli shártleri boyınsha talap qılınatúgın formada kelisimge erisilgen bolsa,..... esaplanadı. Nuqtalar ornına sáykes keliwshi juwaptı qoyıń.(Qollaw-11 ball)

- A) shártnama buzılǵan;
- B) shártnama biykar qılınǵan;
- C) shártnama dúzilgen;
- D) shártnama toqtatılǵan.

6.Tómendegilerdi ózara sáykeslendirip durıs juwaptı tabıń.(Qollaw-11 ball)

<p>1) miynet dawları komissiyası baslıǵı wazıypaları;</p> <p>2) miynet jámááti basshısı wazıypaları.</p>	<p>a) gúwalardı soraw qıladı;</p> <p>b) dawager hám juwapkerden iske tiyisli qosımsha jaǵdaylardı anıqlaydı;</p> <p>c) sudqa bul daw boyınsha jámáát pikirini bayan etedi;</p> <p>d) is mazmun-mánisin málim etpeydi;</p> <p>e) is jaǵdayların aydınlastrırıwǵa kómek beredi.</p>
--	---

1	2

7.Qaysı qatarda miynet huqıqınıń tiykarǵı principi durıs kórsetilgen?(Biliw-7 ball)

- 1) miynet erkinligi principi;
- 2) dam alıw, miynetti qorǵaw huqıqın támiyinlemew principi;
- 3) miynette hám bántlikte teń huqıqlıqtı támiyinlemew principi;
- 4) miynet huqıqları hám erkinliklerin qorǵaw huqıqın támiyinlew principi.

--	--

8 Jaǵdayǵa huqıqıy baha beriń.(Qollaw-11ball)

<p>Erli-zayıplı toydan keyin neke shártnamasın dúziw maqsetinde PHAJ organına arza menen múrááját qıldı, biraq shańaraq qurǵannan keyin neke shártnamasın dúziw múmkin emes dep arza qaytarıldı.</p>	<p>a) erli-zayıplı neke shártnamasın PHAJ organı arqalı dúziw huqıqına iye;</p> <p>b) erli-zayıplı neke shártnamasın natarial basqarma arqalı dúziw huqıqına iye;</p> <p>c) neke shártnamasın erli-zayıplı qálegen waqıtta dúziw huqıqına iye;</p> <p>d) neke shártnamasın erli-zayıp qálegen waqıtta dúziw huqıqına iye emes.</p>
--	--

--	--

9. Tómen degi háreketlerdiń durıs yaqı nadurılıǵın analiz qılıń. (Pikirlew-13 ball)

1) órt qáwipsizligi qaǵıydaların buzıw jınayatnıń obyektı órt qáwipsizligi, yaǵnıy adamlardıń, jámáát hám mámleket múlkiniń jańadan qáwipsizlik qılınǵanlıq jaǵdayı esaplanadı;

2) miynetti qáwipsizlik qılıw qaǵıydaların buzıw jınayatnıń obyektı múlkshilik formasına qaramastan, kárxanalar, mákemeler, shólkemlerde islep atırǵan shaxslardıń miynet shárayatların tártipke salıwshı sociallıq qatnasıqlar esaplanadı;

3) miynetti qáwipsizlik qaǵıydaların buzıw jınayatı subyektiv tárepten jınayat ayıbınıń qastıyanlıq yaqı abaysızlıq formaları arqalı islenedi

1	2	3

10. Konstituciyamızdıń qaysı bóliminde jer nızamda názerde tutılǵan hámde onnan aqılǵa muwapıq paydalanıwdı hám onı ulıwma milliy baylıq sıpatında qorgawdı támiyinlewshı shártler tiykarında hám tártipte menshik múlk bolıwı múmkin ekanligi bekkemlengen? (Biliw-7 ball)

- A) “Jamiyat hám shaxs”
- B) “Tiykarǵı princpler”
- C) “Mámleket hákimiyatınıń shólkemlestiriliwi”
- D) “Konstituciyaǵa ózgertiriw kiritiw tártibi”